

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetők másképp állanak szerint.
 A lap megjelenik minden oed-
 törtétőn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadóhivatal igazgatója:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Ujpest, márczius 10-én.

Mire még ötször ráuk virrad a nap, ötvenhatodszor ünnepeljük Márczius 15-két; ötvenhatodszor jó ajkunkra a költőnek ama szent sóhajtása: „Szabadság, itten hordozák véres zászlóidat s elhunytanak legjobbaink a hosszú harc alatt“.

Ugyanezeken azonban hálás szívvel fogjuk elismerni, hogy a véres áldozatot a magyarok istene megáldotta s a csaták mezején, hol hősök nyugosznak, kivirágzott a szabadság!

Letört nemzet, meghódított ország valánk, de már nem parancsol nekünk idegen.

Mienk a haza, szabad nép lakja s nemzeti lobogónk leng minden fokon.

A nép gyülekezik, a közvélemény szavát nem fojtogatják, az írott eszme repül, a polgárok egyenlők, az emberi jogokat tiszteli a hatalom, az alkotmányt esküvel őrzi a király.

Nincsenek politikai rabok Magyarországon; nincsenek elnyomottak sem, testvéri közösségben élünk a nemzetiiségekkel, kikkel egységes nemzetet al-

kotunk. Egykor fegyvert fogtak ellenünk, ma végesvégig e hazában béke uralkodik.

Hát ünnepeljünk.

Koszoruzzuk meg szobrát, dicsőítsük nevét mindazoknak, kiknek Magyarország föltámadását köszönjük.

Ők nemes önfeláldozással éltek és haltak a honért és szabadságért, — érettünk.

Proféták, hősök, mártírok voltak.

Eszmékért karddal viaskodtak, hon-szerelmükért börtönt szenvedtek.

Jutalmul nem nyertek se kincset, se babért, hanem bitófát és számkivetést. Mindent, a mit nagy áron szereztek, ráuk hagytak örökül.

A szabad földet, a főlshabadiott népet, a szabad sajtót, a negyvennyolezadiki alkotmányt, az önálló Magyarországot.

Az aggastyánok, kik ifjak voltak, mikor a magyar nemzet életéért és szabadságáért kardot kötöttek és harcba szállottak, ma könnyező szemmel gondolnak vissza bajtársaikra.

Mi pedig tisztelettel köszöntjük őket.

Imádságos ajkuk intelme szól a fiatalságához: Legyetek magyarok, szabadságszeretők s hazafiak, őseitekhez méltók.

A hon nem vesztet el, ha az erény utját követitek, melyre apáitok léptek

márczius tizenötödikén és haladtak az aradi Golgotáig.

Reményünk él, mert minden tavasszal, márczius közepén fölkel a szabadság napja s bearanyozza Magyarországot.

A szívekben kigyulnak a lángok, az elmékben az eszmék s az akaratban megújul a szent fogadalom, hogy: „Rabok többé nem leszünk!“

A disznózsir veszedelme.

— A kókusz-zsir.

Ha az utóbbi évek zsirárait szemügyre vesszük, azt találjuk, hogy azok egészségtelen fejlődést, visszaesést mutatnak. A szokatlanul magas sertésárakkal alacsony disznózsir árak állanak szemben; mert míg a K áresést tüntetnek fel, addig a sertésárak ugyanezen két hónap alatt 5—6 K emelkedést mutatnak. Ez átlag számítást véve mintegy 15 K árértékesökkenés a zsir árában.

Érthetetlen, egyenesen megmagyarázhatatlan jelenség volna a disznózsir árának esökkenése, ha tisztán a sertésárak alakulásából akarnók kimagyarázni, mert a legtermészetesebb folyamat az, hogy ha az áru melyből valamely nyers termék előállítatik, drágul, akkor a belőle előállított nyers-termékek árának is emelkedni kell. Mivel a disznózsirnál ennek a természetes folyamatnak éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk, világos, hogy itt az áralakulásra idegen tényezők gyakorolnak befolyást.

Az idegen befolyást, a disznózsir értékvesztésének okát nem nehéz megtalálni: ez a kókusz-zsir.

Nehéz a keresztet elviselni.

Beszélyke.

Lantos szabó apró, irigy elégedetlen ember volt, ki folytonosan panaszkodott sorsára. Szomszédja, régi katona léte, kinek sebesülése folytán levágták az egyik karját, kis nyugdíjat kapott az államtól és feleségével dohánytőzsdét bírt.

A szabó nagyon irigykedett rá.

— Ez aztán a boldog ember, dünnyögte magában, nem kell neki a mindennapi kenyérről gondoskodnia. A karja hiányzik ugyan, de ez nem nagy baj, mert már megszokta. Nekem meg van minden tagom, de egész nap, sőt néha éjjel is robotolnom kell, hogy magamat és feleségemet eltartsam. Mire nagy nehezen kifizetem a házbért, a péket, a mézáróst, az adót, az iparengedélyt, nem marad egy garasom sem és elől-ről kell kezdenem a munkát.

Házbérfizetés napján volt mindig legépesebb; ugyanazon házigazdájuk volt, Torkos jegyző, egy jókedvű, eszes, tréfálódzó derék ember. Ezt is kétségbeemelte örökös panaszaival.

Egyszer ismét a béna emberrel találkozott, midőn a háziurhoz ment.

No, ez a ficzkó csakugyan szerencsés, — mondá a jegyzőnek, — könnyű neki lakbért fizetni, hiszen az állam tartja el.

— Elfelejté, hogy a haza védelme közben vesztette el karját. — szólt a jegyző.

— Nem olyan nagy dolog ez, jól megfizetik érte — gúnyolódott Lantos.

— Könnyű annak, kinek semmi baja nincs, de higye el, keserves dolog, nyomoréknak lenni.

— Én nem gondolom, — folytató Lantos, szívesen főháldoznám a karomat egy jó nyugdíjért.

— A legkisebb testi hiba is nagy kereszt, ön azt nem bírja elviselni.

— Dehogy nem, — erősítette Lantos, — csak legyen belőle hasznom.

— Nos, — szólt gúnyosan a jegyző, — majd próbára teszem önt. Mától fogva engedem a házbért, ha ön egy keresztet fog viselni, csak egy apró keresztet.

— De milyet? — kérdezte Lantos, aggodva.

A jegyző elővett egy krétadarabot.

— Csak ilyet, — felelt, — én egy keresztet rajzolok a hátára és a míg ön azt viseli, nem tartozik házbérrel.

Lantos hahotára fakadt:

— Áll az alku, — kiáltott föl, — egyhamar nem igen fogja a pénzemet látni.

— Majd meglátjuk, hogy lesz? — szólt mosolyogva a jegyző.

Lantos igen boldogan hazatért és az asztalhoz ülve munkához látott. Egyszerre a két inasgyerek fojtott kacagást hallatott.

— Mit röhögtek? — rivált rájuk a mester — varratok inkább, ti haszontalanok.

— Kérem majsztram, valamit kentek a hátára, — szólt az egyik.

E perczen lépett be az asszony, ki azonnal meglátta a fehér keresztet a férje hátán.

— Hol esavarogtál megint? — zsörtölődött, — hiszen egészen meszes a hátad! De né, hiszen ez kereszt. Bizonyosan kávéházban voltál, a hol valamelyik haszontalan pajtásod telefirkálta a hátadat. Még csak ez kellett, ugys olyan neveltséges figura vagy!

— Mennyit loesogsz ilyen semmisségért, — mondotta nyugodtan Lantos.

— Semmisségért? De nézz csak a tükörbe! Meg vagy jegyezve, mint a vágóhidra vezetett marha. Gyere ide, majd lekeféllek.

— Nem kell, — szólt Lantos, — megtiltom, hogy a kabátomat érints.

— Elment az eszed?

— Nekem ez így tetszik.

— De én azt nem tűröm, nem akarom, hogy az uram bohócz legyen. Vessd le a kabátodat azonnal, ki fogom kefélni.

— Nem vetek le semmit.

— Én pedig azt mondom, hogy lerántom rólad, — kiáltott az asszony és megragadta férje karját.

— Milyen boszorkány! — kiáltott a szabó és elszökött hazulról, mert nem mondhatta feleségének a két inas előtt, miben egyezett meg a jegyzővel.

Az utcán minden járókelő megfordult utána; a fűszeres rákiáltott:

— Szomszéd ur, jöjjön be, egy nagy kereszt van a hátán, lekefelem a kabátjáról.

— Törődjék csak a saját kabátjával, — felelt gögösen Lantos, tovább menve.

Szelid hang szólalt meg mögötte:

A kókusz-zsír (vaj) 100 kilója nagyban ma 92 K, a disznózsír mm.-ja pedig vagy 50 K-val drágább 33°-nyi különbség az árakban igen nagy s ez teszi megmagyarázhatóvá, hogy a kókusz-zsír fogyasztása folyton terjed, erősödik s a vidéken is mindenfelé hosszabb idő óta kurrens áru. A kókusz-zsír nagymérvű beözönlése folytán a magyar és osztrák kormány még tavaly a raffinált kókusz-zsíradsókat az eddig fizetett 1 arany forintos behozatali vám kedvezményétől megfosztva, a 10 arany forintos zsírvám-tétel alá vonta. A 10 arany forintos vám hatása csakhamar érezhetővé vált, oly annyira, hogy raffinált kókusz-zsíradsó most már alig érkezik a monarchiába. De nemarravaló az élelmesség, hogy egyszerűen beadja a derakát. Néhány osztrák gyár mérészet és nagyot gondolva, kiokumulálta annak a módját, hogy 10 arany forintos vámmal versenyképtelenné lett kókusz-zsíradsókat miként állíthatja elő maga. Egyszerűen berendezkedtek a kókusz-zsíradsó raffinálására és rengeteg tömegű raffinátlan kókusz-zsíradsókat hoznak be. Ennélfogva a kókusz-zsír, amely a disznózsír-árát lenyomja, nemcsak, hogy nem kerül kisebb mennyiségekben forgalomba, hanem ellenkezőleg: a forgalom megnőtt, mert a raffinálás nyereségének megszerzése a versenyképességet még jobban növeli.

A kókusz-zsír raffinálására berendezett néhány osztrák gyár ilyformán kezébe kerítette a közös vámterület sertés piacznak a sorsát.

Olyan jelenség ez, amely fölötté figyelemre méltó akkor, a midőn Ausztriában, legnagyobb disznózsír- és hizott sertés fogyasztó piacunkon, 1903-ban nagyobb mennyiségű kókusz-zsíradsókat (158.870 métermázsát) fogyasztottak, mint oda tőlünk átvitt sertészsírt (84.127 mm.)

Olyan intézkedések kellenek tehát, melyek a baj elhárapódzásának megakadályozására alkalmasak. *M. K. L.*

Wolfner Tivadar kerületünk országgyűlési képviselőjének összeférhetlenségi ügyében a parlament ítélkező zsűrije f. hó 10-én *egyhangilag* kimondta, hogy *Wolfner Tivadar ellen* a Dr. Fehér Márton által *bejelentett eselben összeférhetlenség nem forog fenn*

H I R E K.

— **Az országgyűlési képviselő választók** állandó névjegyzékének 1905-évre leendő kiigazítási tárgyában Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegye f. é. márczius hó 6-án tartott ülésében hozta meg határozatát, amelynek értelmében a kiigazítás f. é. márczius hó 15-ike és 31-ike közötti időben eszközölné. A kiigazítást Ujpesten a következő küldöttség fogja végezni. Nevezetesen: elnök Illek Vince, küldöttségi tag: Lindt János bíró és Gerő Zsigmond, póttag: Busfy István. A választásra feljogosító cenzus Ujpesten 14 kor. 8 fillér.

— **Hátrálékos községi számadások és költségvetések.** Pestvármegye alispánja ismételtén sürgeti a hátrálékos számadások és költségvetések beterjesztését azon községeknél, amelyek múlt évi december havában kelt felhívásának nem tettek eleget. Ez utóbbiak közé tartozik persze Ujpest községe is, melynek számvizsgáló-bizottsága még az 1902-ik évi községi számadásokat sem vizsgálta meg s e tekintetben az egész váci járásban csak Váczhartyán és Vác-rátót kisközségekkel együtt szerepel a hátrálékosok hajstromában. Ujpesten a f. évi költségvetése ugyan kész már, a szemlére kitévésnek a határideje is elmúlt, de úgy látszik daczára ennek még nem érett meg teljesen arra, hogy a képviselőtestület elé vitessék, pedig ennek a beterjesztését is sürgeti a vármegye.

— **A falragaszok felragasztása** tudvalévő dolog Ujpesten is csak az úgynevezett „plakát táblákon” van megengedve. Daczára ennek azonban egy idő óta azt tapasztaljuk, hogy a falragaszokat sokan a nem engedélyezett helyeken, a mások tulajdonát képező házaknak a falaira s kerítéseire is felragasztják. Miután a falragaszoknak nem engedélyezett helyeken való kiragasztása bírsággal sújtatik, figyelmeztetjük a közönséget, hogy minden kellemetlenség kikerülése végett a falragaszok kiragasztására csak a „plakát táblákat” vegye igénybe.

— **Márcziusi ünnepély.** Az Ujpesti Szervezett Munkások f. é. márczius 13-án, (vasárnap) este fél 8 órakor az Ujpesti Munkásképző-Egylet magánhelyiségében (Gyár-u. 41.) dal-, szavalat- és műkedvelői színielőadással egybekötött márcziusi ünnepélyt rendeznek melynek következő a műsora: 1. Megnyitó. Énekli: Az U. M. K. E. dalkara. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: Forgács Dezső. 3. Márczius. Szavalja: Goldschmied József. 4. Köztársaság. Szavalja: Baláz Klára. 5. Gyuricza és Bösk. (Dialog.) Előadják: Ruffly István, Székely Juliska. 6. Dal. Énekli: Az U. M. K. E. dalkara. 7. Ünnepe. Szavalja: Takács Annuska. 8. Kuplék. (Zenekísérettel.) Előadja: Ruffly István. 9. A nyomor-

gók. Szavalja: Nepp Rózsika. 10. Box és Cox. (Vigjáték.) Előadják: Csányi Ferencz, Zsugovszky Ferencz, Székely Juliska. 11. Dal. Énekli: Az U. M. K. E. dalkara. 12. A XIX. század I. költői. Szavalja: Bellér Ignác. 13. Martyr. Színmű 1 felvonásban: Előadják: Ruffly István, Tresz Géza. Reese-gi Mariska, Zatykó Zoltán, Goldschmied József, Hermann Simon, Vendelszki Anna. 14. Marseillaise. Énekli: Az U. M. K. E. dalkara. Szabad bemenet. Lebélyezett műsor ára 40 fillér.

— **Zártkörű táncestély.** A rákospalotai főgymnasium tanári kara f. é. márczius hó 12-én a vasuti állomás melletti Horváth-féle vendéglő összes helyeégeiben zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté pont 9 órakor.

— **Felolvasó-estély.** „Az ujpesti katolikus kör” f. é. márczius hó 6-án tartotta az idén első felolvasó estélyét, melyen a kör tagjai igen szép számban voltak családjaikkal együtt jelen. Az estélyen Chobot Ferencz prépost tartott a spiritizmusról, érdekes felolvasást mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. A felolvasást Kölling „Andante serioso”-ja előzte meg, melyet *Kocsány Gyula* hegedűn, *Solarez Rihárd* gordonkán, dr. *Miklós Antal* zongorán és dr. *Várászéji Béla* harmoniumon adott elő. — Ugyanezek ők fejezték be az estélyt Verdi „A trubadur” ez. operájának egy részletével melyet éppen úgy mint az első zeneművet kifogástalan összhanggal s művészi felfogással és technikával adtak elő. A két zenemű között énekelt el *Gurányi Sárika* az „Ave Mária”-t Schuberttől s a „Tied-e szív” dalt Griegtől oly szépen és érzelemteljesen, hogy igen szép jövőt jósolhatunk neki. Mind a két énekszámnál *Illek Nándorné* kísérte nagy precizitással a zongorán. Végül meg kell még emlékeznünk *Igaly Margitról*, a ki „A veresbég” ezimű költeményt szavalta el igen szépen. A közönség a műsor minden pontját nagytetszéssel fogadta és zajosan megtapsolta. A második felolvasó estélyt f. é. 13-án rendez a Katolikus kör, melynek műsora, a mint értesülünk, még az előző estélnél is érdekesebb leendő.

— **A „Józan Emberek Pihenője”-ben** f. é. február 21—29-éig 137 melegedő, 10 halóvendég volt és 280 adag tea és kenyér szolgáltatott ki. Adakoztak: Spányi Lajos 2 K, Brett és Hecht 3 koronát. Ezen pihenőt f. é. január hó 3-tól február hó 29-éig 1984 melegedő, 180 halóvendég kereste fel és 2012 adag tea és kenyér osztatott ki.

— **Hazafias felhívás és kérelem a magyar ipar érdekében.** Lelkes nagyszonyaink Budapesten *honá bált akarunk rendezni*, de nincsen elég választék magyarszarmazásbábi kellékekben, úgy, hogy a szerb vászon egyedül áll idáig. A hazafias ezél érdekében felké-

— Lantos úr, Lantos úr.
— Mi kell már megint? — kérdezte a szabó hátra fordulva.

— Valami használatlan gézengúz keresztet rajzolt a hátára, milyen gonoszak az emberek!

— Menjen a saját dolgára és ne törődjék a hátammal, — felelt Lantos.

— Ön egy neveletlen ember és meg fogja emlegetni gorombaságát, szólt az úri nő megbótránkozva.

Mikor a mészáros sátra előtt elment, a mészáros kutyája erősen megugatta.

— Hallgas, esűf dög, kiáltott rá aszabó. Elősjétett a mészáros.

— Ide, Hektor, — mondá, — de mi van a hátán majszter úr?

— Kinek mi köze hozzá, — dörmögött Lantos.

— Még nincs itt a farsang, ön nagyon korán öltözik maskarába, — szólt rá a mészáros.

Mikor Lantos az iskola elé ért, éppen vége volt az előadásnak, a diákok nagy lármával vették őt körül.

— Kereszt van a hátán mint a számárnak, — kiáltott az egyik.

— I—á, i—á, — ordította a többi.

— Dehogy, — mondá egy nagy diák, — az ur kereszties vitéz, most érkezik Palesztinából.

Nem ugy van, — folytatta egy jövődöbeli katona, — az úr a hadsereghez tartozik, a betegápolási jelvényt viseli.

Lantos nagy sietve a rendes kávéházába menekült. Ott szokott vasárnaponként pikézni.

Két barátja asztalához ült, de a billiardozó fiatalok meglátták hátán a keresztet és halkán kacagtak rajta.

— Mai napig a mellen hordták az érdemkeresztet, — szólt az egyik, — most a hátán viselik.

— Ah, hiszen ez fehér kereszties vitéz — jegyzé meg a másik.

— Szó sines róla, ez az ur barát, talán dominikánus, — toldotta meg a harmadik.

A szabó, ki mindezt hallotta, nem birt a játékra figyelni, végre dühösen fordult a csufolódzókhöz:

— Mikor hagyják abba a gunyolódást? — kérdezte.

— Ha ön már nem lesz nevenséges! — felelt az egyik fiatal ember.

— Az ur egy hitvány fizkó!

— Ön pedig hülye számár!

Lantos fölugrott és nagy pofont adott ellenfelének.

Annak pajtásai meg ohanták a szabót, dákóval és bottal döngötték őt. A káves rendőrkért küldött és a szabót bevádolták.

Lantos magán kívül volt, egyik barátja le akarta őt csillapítani.

— Lásd pajtás, minden bajnak az oka ez a szerencsétlen kereszt, letisztítom rólad.

— Megtiltom, hogy hozzá nyulj! — kiáltott föl Lantos.

— A mint tetszik, ... szólt sértődve a

barát, — ha megbolondulsz, majd bezárnak, én ezentul nem avatkozom a dolгодba.

Lantos kiment, az utzagyerekék esufólódása közt ért haza igen rossz hangulatban.

Felesége szemrehányásokkal fogadta:

— Szépeket hallottam rólad. Az egész város rajtad mulat. Istenem, ha tudtam volna, sohasem mentem volna férjhez.

— Azt jól tetted volna.

— Mit mondasz?

Lantos nem felelt, csak hátat fordított.

— Micsoda! Még a hátadon van a kereszt és így mertél hazajönni! Vess le hamar azt a szerencsétlen kabátot!

— Nem vetem le, azt hordom a hátamon, a mi nekem tetszik.

— De nem ugy van az, — kiáltott az asszony, ki a kabátot ránezigálta.

Erősen csivakodtak és birkozás közben Lantos ököllel ütötte a feleségét.

— Gyáva, — kiáltott az asszony, — megütöttél! Itt hagylak, el fogok válni!

Kirohant, maga mögött becsapva az ajtókat.

Lantos utána szaladt, de nem bírta utolérni.

Mikor magára maradt, keservesen megbánta a mit tett.

Felesége elhagyta, legjobb barátjával összeveszett és még testi sértés miatt föl van jelentve ...

Lerántotta magáról a kabátot és dühösen lekéfélte róla a keresztet.

— Igaza van a jegyzőnek, gondolta, nehé a legkisebb keresztet is elviselni!

retnek mindazon gyárosok és kereskedők, épenugy az iparosok, hogy minták beküldése mellett tudassák a „Magyar védő egyesülettel” Budapest, VIII., József-körút 19. — hogy kinek milyen honi készítménye van — hogy ezeket a „honi bálban résztvevőknek és a nagy közönségnek, mely a hazai ipartermékeknek előnyt adni óhajt, ajánljuk. Altalában, minden kereskedő, gyáros és iparost felkérünk, hazai anyagokból előállított árúnak a M. V. E.-nél való sürgős bejelentésére, hogy a hazai ipartermékek lajstromát összeállítva, magyar iparcikkjeink létét kimutatni és a nagy vevő közönségnek ajánlani tudjuk, mert máris tömegesebb az ilyen honi áruk iránti érdeklődés és tudakozódás, mire nézve, hogy a nagy közönséget kellően tájékoztassuk a gyárosok iparosok és kereskedők részére kik magyar származású árukat gyártanak és árulnak, kirakati jező táblákat fogunk kiadni.

— **Football-matsch.** Vasárnapi játéka után elmondhatjuk a költővel az U. T. E.-ről: „Hogy ha nő veszélye, nő a bátorsága”. Mert bizony derék footballistáink ugyanezek meglepték az egész spartvilágot, midőn 3:1 arányban legyőzték a Magyar Athletikai Klub I. csapatát. És a győzelem híre nem marad meg községünkben, bámulatba ejtette hazánk minden sportkörét, sőt még a külföldet is, mit legjobban bizonyít a véletlenül kezükbe jutott „Prager Tagblatt” czikke, mely a sympathia hangján szól az újpestiek eme győzelméről. De még nagyobb a győzelem értéke, ha tekintetbe vesszük, hogy az U. T. E. csapata 3 legjobb játékosát volt kénytelen nélkülözni. Ezek: *Vermes, Földes és Herezeg.* E győzelem után az U. T. E. nagy reményekkel nézhet tavaszi mérkőzéseinek hosszú sorozata elé, mely többek közt a *Műgyógyászati Football Club, Budapesti Torna Club, Magyar Testgyakorlók köre, Ferencvárosi Torna Club, Postások és a Grazer Akademischer Sportverein* kiváló csapatait hozza ellenfelül.

Maga a vasárnapi játék, bár kissé túlerős tempóban folyt le, nagyon szép képet nyújtott. Az U. T. E. uralta már kezdetén is a helyzetet és ugyanezek ostromolta az athleták kapuját. A 10-ik perczben már *Luhwig* belépte az első goalt. A játék idő első felében a M. A. C. kitünő védelme folytán több goal nem esik. Ujabb kezdés után Újpest ismét támadó álláspontot foglal el, mi *Molnár II. és Fejér* révén két goalt eredményez. A M. A. C. is lő egy szabálytalan goalt, melyet a bíró, az újpestiek daczára — tán esupa udvariasságból — megítél. A U. T. E. játékosai mind derekas munkát végeztek. Két új játékos is láttunk a csapatban: *Szabó és Meuschel*: előbbi már is kitünően játszott, utóbbi mintha lámpalázzal küzdött volna. A két *Molnár testvér* végre a régi formában dolgozott, az idősebb a védelemben, a fiatalabb pedig a támadásban volt réme az ellenfélnek. A tartalék közül *Leborits* fúrge játéka érdemel említést, *Egelmayer* Vermes tudását, nagy buzgalomával igyekezett pótolni. A M. A. C. szintén jól játszott, áll ez főképp a kapuvédőre. Vasárnap, 13-án a „*Typographia*” küzd az U. T. E. ellen, mely mérvőzösen az újpestiek megszoríthatják győzelmek számát.

— **Alakuló-ünnepély.** Az újpesti vázsi-uti szervezett munkások f. évi április hó 2-án (husvét szombatján) a Colosseum termében dal-, világposta-, műkedvelői színelőadás-sal és tánczezel egybekötött nagyszabású alakuló-ünnepélyt rendeznek. Kezdeté este 7 órakor. Személyjegy 80 fillér. Családjegy 1 korona 60 fillér. A szünetek alatt az U. M. K. E. dalkara működik közre. A tiszta jövedelem részben a munkás-otthon, részben könyvtárunk alapja javára fordítatik. Ez alkalommal színe kerül: „A bor.” Falusi történet három felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza. Rendezi: Weisz Antal. Ügyelők: Winkler L. Előadják: Dávid Ferencz, Boznár János, Stumpf Matilka, Novatsek Katicza, Reesegi Mariska, Hermann I., Horváth Vilma, Sárosi Etel, Zsugovszky Ferencz, Schneider Róza, Bartha Pál, Makray Bertalan, Stieber Gyula, Leibl Anna, Zatykó Zoltán, Lipsz Máttyás, Esztergályos Pál, Székely Juliska, Vendelszky Anna, Toldy Boriska. Előadás után tánc következik, melynek Horváth Ferencz a rendezője.

— Az U. T. E. zártkörű tánciskolájának hölglátogatói kedves meglepetésben.

részesítették a tanfolyam két vezetőjét Rottenburg Henrik és Seidner Aladárt. A négyes „finále”-jában a hölgyek nevében Ládányi Margitka szép beszéd kíséretében egy-egy remekműű ezüst cigaretta-tárczát nyújtott át az ünnepeleknek, kik megáztatott mondtak köszönetet a nem várt kitüntetésért, s akik ez alkalommal is bebizonyították, hogy sokkal jobb tánczmesterek mint szónokok.

— **A Szent-Erzsébet nőegyesület által a f. é. márczius hó 8-án rendezett thea-estély** méltó koronája volt az eddig is fényesen sikerült fényes estélyeknek. Nem is thea-estély volt ez, hanem inkább egy magas színvonalon álló hangverseny. Hogy tényleg ez utóbbi volt, bizonyítja a következő műsora: 1. *Brankovics* György lapunk felelős szerkesztője. „A szerelemről, mint örök igazságról” tartott felolvasást. 2. *Gott Jenő* és *Szebeny Antal*, *Huke Kálmán* zongora kísérete mellett, Mendelsohn Barthody-féle dalokat adtak elő tárogatón. 3. *Cserba István*, *Berán Agoston* zongora kísérete mellett Verdi „Troubadur”-jából énekelt egy áriát. 4. *Major Gyula*, *Erkel Jenő* zongora kísérete mellett *Erkel F.* „Hunyady László” operájából adott elő fuvoláján egy egyveleget. 5. *Nábert Aranka* és *Cserba István* Konti „Eleven ördög” operettjéből énekelt el egy kettőt, melyet *Berán Agoston* kísért zongorán. 6. *Erkel Sarolta* zeneelművész Chopin zene-műveiből játszott el igazán művészi felfogással és technikával, két darabot. 7. *Ollean Klótilda* énekművész, *Erkel Gyula* főigazgató zongora kísérete mellett énekelt el a „La Grange” áriát, melyet közkívánatra még más két dallal kellett megtoldania. 7. *Gulácsy Ilonka*, dr. *Miklós Antal* zongora, dr. *Varázségi Béla* harmónium s a „Kath. kör” férfi karának énekkísérete mellett a *Heredek-Kerner-féle* „Magyar dal” című melodramját szavalta el. Az estély előkelő s nagyszámú közönsége a közreműködők mind egyikét elismerésének a legviharosabb tapsaival tüntette ki s a theázis után azzal a fogadással bucsuzott el, hogy ha Isten élteti, a thea-estélyeknek a jövőben is, hűség látogatója és támogatója leend. Az illatos theát, a pompás süteményeket ez alkalommal a következő hölgyek szolgálták ki: *Andréjka Margit*, *Arenstorff* nővérek, *Bachmann Jetti*, *Dehl Erna*, *Dezső Margit*, *Elefánt Olga*, *Dehl nővérek*, *Grenso Ilona*, *Gulácsy Ilonka*, *Gurányi Sárka*, *Holzschuster* nőv., *Hlavács Gizé*, *Juhász Lujza*, *Keezkek* nőv., *Kolozsvári nővérek*, *Leitner Mariska*, *Perczel Tucsos*, *Präeser Erzs.*, *Sissosvics Sárka*, *Troján Malvin*. Háznagynők: *Dr. Miklós Antalné*, *Gyulay Istvánné* urnók valának. Az előkelő társaság csak éjfél tájban s a legjobb emlékekkel hagyta el a katolikus kör helyiségeit.

— **Márczius 15-két** az „Ujpesti Közművelődési Kör”, az „Ujpesti Függetlenségi Kör”, az „Ujpesti Katolikus Kör”, az „Ujpesti Katholikus Kegény-Egylet”, a „Kosuth nőegylet” stb. készülnek megünnepelni. A szabadság e dícső napjának 56-ik évfordulóján bizonyára minden jó hazafi hála- és megemlékezni azokról, kik e vör-nélküli forradalmat megécsinálták s a nemzetet öntudatra ébresztették.

— **Eljegyzés** Komor Sándor Budapestről eljegyezte Reisz Zsófi kisasszonyt.

— **Az Országos Nemzeti Szövetség fiókja.** A nemzeti eszme propagálására alakult „Országos Nemzeti Szövetség” újpesti fiókjának megalakítása tárgyában az Ujpesti Közművelődési Kör helyiségében esütörtökön, f. hó 10-én délután 6 órakor értekezletet tart.

— **Sciopticon előadás a polgári leányiskolában.** F. hó 8-án d. u. érdekes előadást tartott az újpesti polgári leányiskolában Bizenstein I. újpesti lakos. Sciopticonnal villamosfénynyaló világitva mozgó vetített jeleneteket mutatott be a hazai és a világtörténelemből. A mutatványokat részletes magyarázattal kísérte s a polgári iskola leány-növendékei nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel kísérték egy a csodás mutatványokat mint az értelmes előadást. Nem ártana a Sciopticon Ujpest összes iskoláiban bemutatni, mert a vetített jelenetek nemcsak szórakoztatók, hanem a műveltség előmozdítására is szolgálnak.

— **A villamosvilágítás trejedése.** Ismét egy sereg hazai városunk határozta el a villamosvilágítás bevezetését. Váz város a

Ganz és társa czéggel szerződött. A telep felépítése 200.000 koronába kerül, melynek fedezésére a város kölcsönt vesz fel. Szalmár városa is bevezeti az utczák villamosvilágítását, de házi kezelésben. Nagykároly város a villamosvilágításra a Ganz és társa czég ajánlatát fogadta el olyképpen, hogy saját költségén megépíteti a telepet a czéggel, mely aztán azt bérbe veszi. Hatvan város a villamosvilágításra nézve a Hazai villamosági részvény-társasággal lépett szerződésre. Jászberény városa 1904. márczius 15-iki határidővel pályázatot hirdet a villamosvilágítás berendezésére.

— **A részletfizetés elmulasztásának következménye.** Érdekes per folyt le közelebb. A vételár két részletben lett volna fizetendő. Vevő az első részletet elmulasztván, eladó az egész vételárát esedékesnek kívánta tekinteni és a vételár mindkét részletére perrelte a vevőt. A Kuria kimondta, hogy oly esetben, amikor az adós a fizetést részletekben teljesíteni kötelezte magát és valamely lejárt részletfizetését elmulasztotta, a többi még le nem járt részletek esedékessé csak akkor válnak, ha a mulasztásnak ez a jogkövetkezménye szerződésileg kikötöttet, következésképp egymaga a részletfizetési mulasztás ezt a jogkövetkezményt maga után nem vonja. Ellenben ha a részletekben fizetendő egész összegről váltóadatott, az állandó, gyakorlat értelmében az vételezendő, hogy a hitelező valamely részlet fizetésének elmulasztása esetén az egész hátralékos összegnek követelhetésére feljogosított.

— **A választói jog új szabályozásáról és kiterjesztéséről.** Újpest község előjárósága a következő hirdetményt teszi közzé: A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur a község minden 20 évesnél idősebb férfilakosának összeírását elrendelte. Ez összeírás czélja az országgyűlési képviselőválasztói jogosultság új szabályozásához, kiterjesztéséhez és a választókerületek új beosztásához szükséges adatokat összegyűjteni. Minthogy a gyors, pontos és helyes összeírás elsőrendű országos érdek és a választói jog megállapítására nagyfontosságú, felhívja az előjáróság a község lakosságát, hogy az összeírás megbízottakat a szükséges adatok pontos bemondásával lelkiismeretesen támogassa. Az összeírás 1904. márczius 15. és 31-ike között történik. Tekintettel arra, hogy a megbízottak az összeírást a nappali órákban végzik, a mikor a férfilakosság rendszerint lakásán kívül rendes foglalkozását folytatja, az előjáróság a község különös figyelmét hívja fel arra, hogy az otthon maradtak, esetleg a szomszédok a szükséges adatokról jó előre felvilágosítást nyerjenek, hogy azokat az összeíróknak bemondhassák. A legfőbb adatok a következők: születési év, foglalkozás, munkaadó vagy alkalmazó neve, anyanyelv, egyéb nyelvismeret, milyen iskolát végzett? tud-e írni olvasni? Melyik községben van választói joga? Van-e más községben földje, vagy háza és fizet-e más-hol adót. Önálló iparosnál és kereskedőnél még a következő adatok szükségesek: Van-e iparigazolványa? Alkalmaz-e segédzemélyt és ha igen, mennyit? Ha nem önálló, van-e munkája, ha van, mióta van egyfolytában a jelenlegi munkaadójánál? Ha munka nélküli van, mióta nincs munkája? Tagja-e valamely munkás-egyesületnek? ha igen, melyiknek? Egyben kijelenti az előjáróság, hogy a törvény értelmében a mostani összeírás semmi más czélra fel nem használható, tehát az adókövetésre befolyással nem lehet. Együttal büntetést szab a törvény azokra, a kik az összeírást hátráltatják, mert a törvény azt, a ki tudva hamis adatokat mond be, vagy az adatok bemondását megtagadja, 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtja.

— **Gazdák,** ha nagy terméshez akarnak jutni, Mautner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mautner Udön* és. és kir. udvari magkereskedése Budapestben, *Rottenbiller-utca 33.* mindenkinek ingyen megküldi. A kitünően tisztított, legnagyobb esiraképességgel bíró, fajtiszt magvak árai alacsonyak. Különösen fötémletendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dúsz választéka.

Egy jelenet Olymp hegyén.

— Kiegészítés —

Olymp, a régi Thessaliának hegye, ismét megnépesedett. Az ó-görögök istenei tömegesen vissza-

tértek lakóhelyeikre s cigánykerekeket hányva ujongtak örömlükben.

Bolond dolog, de igaz, hogy még a vörös orru vén Bachusz is kék-vókot lejtett az örök ifju Venussal.

Vajjon mi készítette őket a visszatérésre, vajjon mi idézte elő ezt a, még pogány isteneknél is örületes vidámságot?

Meghallották, hogy az újpesti „Ellenzéki Ujságnak” egy mutatóváltására érkezett az Olympus kávéházba s azt olvasták benne, hogy: *Újpest község egyik kisbírája a főjegyző nevelője!*

Isteni gondolat!

Az istenek öröme azonban nem sokáig tartott.

Ott settenkedett közöttük *Asmodi* a legrosszabb szellem, s hogy vidámságukat elrontsa, felolvasta nekik ugyanesak az „Ellenzéki Ujságból” azt a rémületes hírt, hogy *Ladányi Zsigmond*, Újpest állatorvosa csak annyit ért a vágóhídi ügyekhez, mint a eszmadia a harangöntéshez. — És ez igaz is, — tóditotta a szót s bizonyította tovább *Asmodi*, mert ha értene, akkor már rég vágóhidra vitte volna azt a lángeszű halandót, aki az „Ellenzéki Ujságban” azt az állítást megkoczkáztatta.

Rettenetes bánat vett ekkor erőt az Olymp hegyén mulató görög isteneken és istennőkön. Junó annyira kétségbeeset, hogy még a mü-kebeléből is kieresztette a levegőt, a társnői pedig tömeges öngyilkosságra készültek!

Szereneséjükre azonban éppen akkor visszatért közjük a budapesti tőzsdéről a kereskedők fürge istene: *Mercurius*, s látván az istenségek szomorúságát s megértvén a szomorúság okát, így kiáltott *Asmodira*: — Hallod-e *Asmodi*, te nemesak a legrosszabb, hanem a legszamarabb szellem is vagy! Eregy *Piripócsra*, s ott mond el híredet. A *piripócsi értelem Sanyaru Vendeljei* talán elhiszik neked, hogy egy állatorvos nem ért a vágóhídi ügyekhez. Az „Ellenzéki Ujság”-tól pedig ha előfizettél reá, kérd vissza a pénzedet, mert az „Ellenzéki Ujság” ezzel az állítással bebizonyította, hogy semmihez sem ért.

— Hohó! *Mercurius* uraeskám, — kiáltá *Asmodi* — nem oda Buda, hát ti akkor mért örültetek olyan örülten annak a hírnek, hogy

az újpesti kisbíró a főjegyző nevelője? Hiszen azt is az „Ellenzéki Ujság” írta! — Csacsi vagy *Asmodi*! Mi annak örvendünk, hogy nemesak akkor, a mikor mi uralkodtunk a földön, nemesak a mi virágzó korunkban, hanem még a XX-ik században is találkoznak diplomás emberek, a kik ilyen kolosszális — gondolatot szülnék, leírnak és ki nyomatnak s a kiknek értelmi képességük a hatványnak oly magas fokára emelkedett, a mely fokon a gyermeket iskolába kísérő szolga, nevelővé emelkedett.

— Ugylátszik, tehát, mondá *Asmodi* az „Ellenzéki Ujság”-nak akkor sines igaza, a mikor tagad, s akkor sines igaza, a mikor állít!

— Csakugyan úgy látszik *Asmodi*! — válaszolá *Mercurius*, *Asmodi* vállát megveregetve!

— Akkor hát ögye meg a *Göre Gábor* — *Kácsája*!

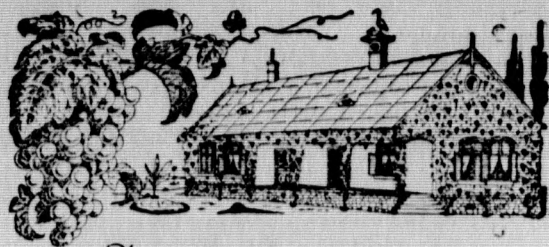
Asmodi e szavak után eltűnt s az istenek az Olymposon tovább mulattak, én pedig befejeztem karczolatomat.

Karczos.

Fák és bokrok

leszállított áron eladók a felosztott istvántelki faiskolában.

Arpád-ut 4. sz. házban üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobbbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsznak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimét egy levelező-lapon tudatja.

Czím: 5-6.

Érmelléki első szőlőültványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Egy jó házból való leány, ki írni és olvasni tud, nyomdánkban mint tanulóléány fizetéssel felvétetik.

Fuchs Antal és József kö- és könyvnyomdája

Újpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltébb árakon való elkészítését.